

انبار کردن ذغال سنگ

نوشته‌ی

ژوزف لونارد و دیوید میچل

ترجمه‌ی

رضا آصفی (مهندس معدن)

تعریف - در صنایع مربوط به زغال سعی می‌شود که مقیاس کارها بزرگتر و سرعت آن بیشتر باشد.

بدینهیست این کوشش خواه ناخواه شامل بارگیری و انبار کردن مواد هم خواهد شد.

روزگاری استخراج یک میلیون تن ذغال در سال از یک معدن امر نادری بود، ولی امروزه

استخراج‌های ۳ تا ۵ میلیون تن در سال امریست عادی و بدینهیست که این استخراج عظیم، که در نتیجه

مکانیزه کردن معادن امکان پذیرشده است بلوازم بارگیری سریع العمل احتیاج دارد، بطوریکه مواد استخراج

شده را از محل استخراج فوراً دور نمایند. از طرفی چون اکثرآ نظر برای نیست که محصول استخراج شده از چند

معدن را باهم مخلوط و بعد مخلوط حاصله را در یک واحد مستقل شستشو دهند لذا ایجاد انبارهای بزرگ

و تجهیزاتی جهت مخلوط کردن ضروریست.

علاوه بر آنچه گفته شد چون اصولاً از نظر اقتصادی بهتر است که ظرفیت بارگیری حتی الامکان

افزایش داده شود (و این امر اکثرآ ضروری می‌باشد) لذا ایجاد انبارهای بزرگ ذغال ضروری اجتناب

ناپذیر می‌باشد - لزوم انبارهای بزرگ باوجود آمد قطارها و سیستم مخصوص بارگیری Unit Train (قطارهای

مخصوص باربری زیاد) مسیجل تر شده است.

در شرایطی که تکنولوژی بسرعت در حال ترقیست هر عددی که راجع به ظرفیت‌ها نوشته شود

ممکنست حتی قبل از عمل کهنه شود بنابر این سعی می‌شود در این بحث از اعدادی که در حال حاضر مورد

عمل است استفاده شود ولی باید توجه داشت که اصولاً هدفهاییکه برای ظرفیت انبارها و سرعت بارگیری

در صنعت استخراج ذغال وجود دارد دائماً در تغییر می‌باشد.

اصول انبار کردن ذغال سنگ - در جابجا کردن ذغال سنگ مسئله انبار کردن آن روز بروز اهمیت زیادتری پیدا میکند و اصولاً با پیدا شدن طریقه حمل و نقل و بارگیری با Unit Trains و اختلاف نرخی که با این روش در کرايه حمل و نقل بوجود آورده است ایجاد انبارهای بزرگ از نظر اقتصادی ضرورت پیدا کرده است .

در این قطارهای مخصوص مقادیر معین و زیاد ذغال باید در یک زمان نسبتاً کوتاه (در مقایسه با زمانهای بارگیری در روش‌های معمولی) بارشوند.

بررسی عمل انبار کردن ذغال سنگ (شسته شده یا شسته نشده) در معادن که برای رسیدن به یک یا مجموعه‌ای از چند هدف ذیل انجام میگیرد مسائل مختلفی را روشن مینماید :

۱- استفاده بهتر از کارخانه شستشو از طریق توزیع منظم با کارخانه و امکان اینکه ظرفیت معدن و کارخانه بهم ارتباط نداشته باشد .

۲- محدود کردن اثر متقابل معدن و کارخانه از نظر ظرفیت کارخانه بطوریکه توقف یکی موجب توقف دیگری نشود .

۳- کم کردن تعداد پست‌های کار کارخانه نسبت بمعدن که این امر باعث صرفه جوئی در هزینه شستشو خواهد شد (یعنی بتوانند ظرفیت کارخانه را طوری در نظر بگیرند که محصول سه پست معدن را در دو پست کارخانه شستشو دهند مگر اینکه بزرگ کردن اندازه کارخانه از نظر اقتصادی صلاح نباشد).

۴- امکان تنظیم برنامه کلی و مداوم کار (که اینهم باعث صرفه جوئی در هزینه خواهد شد) و ایجاد امکاناتی جهت کار کردن افراد کمتر در واحدهای محدودتر منتهی در روزهای بیشتری از سال (ایجاد کار دائم بجای کار فصلی) خواهد کرد .

۵- ذخیره کردن نوع بخصوصی از ذغال سنگ (مثل ذغال سنگ کلوخه) که بهای آن در بعضی از فصول بیشتر است (برای فروش در فصل مورد نظر).

۶- آماده برداشتن ذغال جهت فروش اتفاقی داخلی یا صدور آن (در مواقعي که تقاضاً زیاد و قیمت فروش بالاست).

۷- ایجاد تسهیلات لازم در مخلوط کردن (در مورد ذغال سنگ شسته نشده) بمنظور یکنواخت کردن خواص شیمیائی و فیزیکی خوارک کارخانه و گرفتن نتیجه بهتر از کارخانه شستشو و در مورد ذغال سنگ شسته شده بدست آوردن محصول مورد نظر یا محصولی که دارای حداکثر یکنواختی باشد .

۸- امکان بارگیری سریع و فوری .

باتوجه بنکات مزبور ملاحظه میشود که ایجاد انبارهای بزرگ ذغال از نظر بھبود در وضع بھره برداری چه در تولید و چه در تهیه ذغال قابل مصرف ضروری میباشد .

بهرحال باید درنظرداشت که انبار کردن ذغال اثرات نامطلوبی هم دارد که مهمترین آنها عبارتند از: اکسیده شدن و سوختن خود بخود - تغییر مشخصاتی که ممکنست درنحوه استفاده از ذغالسنگ دخالت نماید - بهم خوردن دانه بندی (بعلت جایجا کردن های متوالی) - هزینه ایجاد و نگهداری انبارها.

اکسیده شدن و سوختن خود بخود (خود سوزی).

تمایل ذغالسنگ بتولید حرارت خود بخود در انبار در درجه اول به خاصیت اکسیده شدن آن بستگی دارد که این خاصیت نیز به نوع ذغالسنگ ارتباط دارد (ذغالسنگها با توجه بخواص و ترکیبیان بطبقات مختلفی تقسیم بندی میشوند و هرچه در ردیف بالاتری از طبقه بندی باشد خاصیت اکسید شدن آن کمتر است). علاوه بر آن عوامل دیگری در اکسیده شدن ذغالسنگ دخالت دارد که عبارتند از: دانه بندی ذغال، طریقه‌ای که انبار شده - درجه حرارت در موقع انبار کردن - درجه حرارت محیط - مقدار و دانه بندی پیریتی که همراه آن است - رطوبت توده ذغال - وضع تهويه توده - زمان توقف در انبار و بالاخره وجود مواد خارجی.

اگر عامل متغیر بودن نوع ذغالها را با عواملی که ذکر شده توأم درنظر بگیرید پیش‌بینی وضع ذغالسنگ انبارشده مشکل میشود. مثلاً بعضی از انواع ذغالها که انبار کردن آنها آسان بنظر میرسد ممکنست بعلت مناسب نبودن وضع انبار خود بخود آتش بگیرند درحالیکه ذغالهایی که در طبقه بندی پائین‌تری قرار دارند و انبار کردن آنها معمولاً همراه با اشکال است ممکنست بطور مطمئن و سالمی نگهداری شوند. (البته تحت شرائط بخصوصی) تأثیر اکسیداسیون نظیر تأثیر آب و هواست و ممکنست قابلیت کل شدن و همچنین ارزش حرارتی ذغال را کاهش دهد - مسئله مهم در اکسیداسیون ذغالسنگ گرمایش بودن فعل و انفعال است بطوریکه گاهی اضافه شدن درجه حرارت با سرعتی انجام میگیرد که تهويه طبیعی توده نمیتواند تمام حرارت تولید شده را خارج کند و درنتیجه درجه حرارت بتدریج بالا میرود و باعث خودسوزی ذغال میشود.

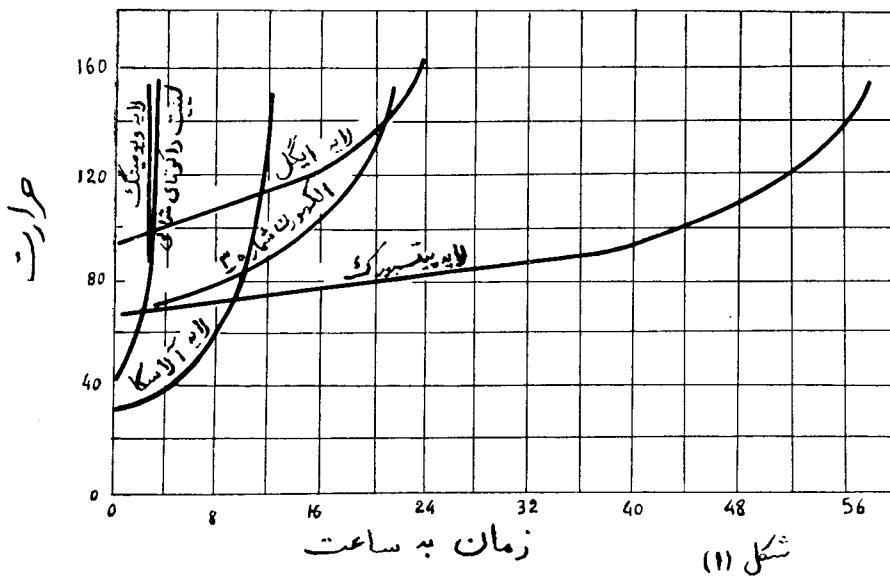
اگر ذغالسنگ دارای رطوبت و گوگرد بوده و نوع آن سست باشد مسئله جلوگیری از خود سوزی آن مشکل تر میشود این امر خصوصاً در مورد ذغالهایی که در طبقه پائین‌تری قرار دارند و محتوی گوگردشان زیاد است وضعی کاملاً بحرانی ایجاد مینماید بطوری که انبار کردن لینیت و ذغالهای «ساب بیتومن» بسیار مشکل و انبار کردن آنترسیت بسیار سهل است.

اصولاً تمام ذغالها جز انتراسیت ممکنست خود بخود آتش بگیرند و همانطور که قبل نیز اشاره شد خاصیت خود سوزی با پائین رفتن طبقه ذغال و زیادتر شدن پیریت و رطوبت و خاکه ذغال شدیدتر میشود.

اکسیداسیون و طبقه ذغالسنگ - اکسیداسیون ذغالسنگ اولین عامل تولید حرارت خودبخود است - این حرارت چند ملایم است ولی بشرط وجود جریان بطئی هوا (بطوریکه مقدار هوا برای اکسیداسیون کافی باشد ولی نتواند حرارت تولید شده را خارج نماید) مرتباً تقویت میشود لذا ممکنست تا حد آتشن گرفتن ذغال بالا برود - بهر حال هرگاه سطح تازهای از ذغال با هوا تماس حاصل نماید اکسیداسیون شروع خواهد شد .

علاوه بر اینکه هرچه طبقه ذغال پائین تر باشد خاصیت جذب اکسیژن آن بیشتر است هر قدر مقدار رطوبت و مواد فرار ذغال هم بیشتر باشد این خاصیت تقویت میشود و میدانیم که رطوبت و مواد فرار در ذغالهای طبقه پائین زیاد و در ذغالهای طبقه بالا مثلاً آنتراسیت ناچیز است شکل شماره ، منحنی های متعددی را نشان میدهد که نمودار خاصیت تولید حرارت خود بخود ذغالهای طبقات مختلف است .

شکل (۱۱) - نقصان ارزش حرارتی هنگام انبار کردن

شکل (۱)

برای رسم این منحنی ها نمونه هائی از ذغال خشک با عاد کمتر از $\frac{1}{2}$ اینچ تا درجه حرارت های مختلف حرارت داده شده اند (تا شروع تولید حرارت خود بخود) و بعد در یک کالویتر آدیا باتیک در مقابل آتمسفری که دارای ۵٪ اکسیژن باشد قرارداده اند میزان اضافه شدن حرارت در ذغالهای مختلف نماینده خاصیت ایجاد حرارت خود بخود ذغال در انبار میباشد .

با مقایسه میزان افزایش درجه حرارت (خیز منحنی ها) در ۱۰۰ درجه سانتیگراد ملاحظه میشود که لینیت و ذغال مساب بیتومینو در مدت زمان معینی از ذغال Elkhorn بیشتر تولید حرارت میکنند همچنین ذغال Eagle دوبرابر ذغال Pittsburgh حرارت تولید مینماید ذغال هائی که دیوس ورینولدز و ذغالهای

از باسن آپالاش درجه ۸ درجه فارنهایت سرعت اکسیداسیون قابل ملاحظه‌ای دارند و این سرعت با افزایش حرارت اضافه می‌شود و همچنین مشاهده می‌شود که در ذغالهای نوع پست‌تر درجه حرارت شروع اکسیداسیون پائین تراست.

هرچند عقایدی که درباره مکانیسم دقیق اکسیداسیون اظهار شده است باهم اختلاف دارند ولی بنظر میرسد که عمل اکسیداسیون در ه مرحله ذیل انجام می‌گیرد.

۱- ذغال اکسیداسیون ملایم و کنندی را شروع می‌کند تا درجه حرارت به ۱۲ درجه فارنهایت برسد.

۲- درجه حرارت مزبور بعلت بالا رفتن دما اکسیداسیون با سرعت بیشتری توسعه می‌بادد (برکلی نظرداده است که سرعت واکنش ذغال و اکسیژن در ازاء هر ۵ درجه (فارنهایت) افزایش دما دوباره می‌شود) تا درجه حرارت ذغال بدد ۲۸۰ - ۲۱۲ درجه فارنهایت برسد.

۳- در درجه حرارت تقریباً ۲۸ درجه فارنهایت اکسید دوکربن و بخارات آب خارج می‌شوند.

۴- خروج اکسید دوکربن با سرعت بیشتری توسعه می‌بادد تا درجه حرارت به ۵۵ درجه فارنهایت برسد و در دمای اخیر خود سوزی ذغال شروع می‌شود.

۵- در دمای ۶۶ درجه فارنهایت اشتعال و خود سوزی بطور شدیدتری انجام می‌گیرد.
(بطورکلی درجه حرارت بحرانی در انبار کردن ذغال سنگ حدود ۱۵۰ - ۱۲۰ درجه فارنهایت است در چنین حالتی معمولاً درجه حرارت بسرعت بالا خواهد رفت مگر اینکه پیشگیری لازم بعمل آید.
پیریت - پیریت FeS_2 با آب و اکسیژن، سولفات آهن و اسید سولفوریک و مقداری حرارت تولید می‌کند (217 K Cal/Mcle).

اگر انبار کردن ذغال دریک محیط رو باز انجام شود وجود باران ممکنست باعث تسریع فعل و انفعال شود و بهمین علت هم پاشیدن آب (جهت خاموش کردن آتش) ممکنست آتش را دامن زند پیریتی که در ذغال وجود دارد بعلت اکسیده شدن انساط حجم پیدا می‌کند و باعث از هم پاشیدن ذغال و ایجاد ذغال نرم می‌شود و بهمین دلیل است که مصرف کنندگان ذغال معمولاً از انبار کردن طولانی ذغالهای که سولفور زیاد دارد اکراه دارند ولی باید توجه داشت که کم کردن سولفور عدم آتش سوزی را تضمین نمی‌کند زیرا بکرات دیده شده است که ذغالهای که تقریباً هیچ سولفور ندارند دچار آتش سوزی شده‌اند.
اندازه دانه‌های ذغال سنگ و تهويه توده‌های انبار شده

معمولًا تهويه طبیعی برای خارج کردن حرارتی که درنتیجه اکسیداسیون در توده ذغال بوجود آمده است کافی می‌باشد بهرحال چون گاهی جریان طبیعی هوا برای اکسیداسیون کافیست ولی برای خارج

کردن حرارت حاصل ازا کسیداسیون کافی نیست لذا توده ذغال حرارت حاصل را جذب میکند و درنتیجه حرارت داخلی توده بالا میرود و یک فعل و انفعال تصاعدی ایجاد میشود و با توجه باینکه سرعت اکسیداسیون با حرارت توده نسبت مستقیم دارد لذا درحالت وجود تهويه ناقص سرعت عمل بتدریج زیادتر خواهد شد و اگر جلوی این بالا رفتن درجه حرارت گرفته نشود توده بدرجه حرارت اشتعال نزدیک شده و بالاخره مشتعل خواهد شد. (چون میحصل استخراج شده از معدن حاوی مقادیری خاکه میباشد لذا نگهداری آن در انبار مشکل است ولی در مقابل انبار کردن ذغالهای که با سرندهای دوطبقه سرند شده و ابعاد نسبتاً پکنواخت و نزدیک بهم دارند آسانتر میباشد) زیرا در اینحالت دانه های یک اندازه که بروی هم انباشته میشوند ساختی شبیه کندوی عسل ایجاد میکنند که هوا باسانی ازین سوراخهای موجود جریان پیدا کرده حرارت حاصل را خارج نماید.

(انبار کردن ذغالهای که دانه بندی آنها بسیار نرم باشد نیز نسبتاً آسان میباشد زیرا اگر توده مزبور بقدر کافی فشرده شود کلیه منافذ مسدود خواهد شد و جریان کافی هوا برای اینکه بتواند باعث اکسیداسیون بشود وجود نخواهد داشت.

از آنچه گفته شد باین نتیجه میرسیم که اگر قرار است ذغال برای مدت طولانی انبار شود یا باید انبار طوری ایجاد گردد که هوا وارد توده شود (درمورد انبار کردن ذغال نرم یا میحصل استخراج شده از معدن) و یا هوا باید بتواند باسانی جریان پیدا کند (درمورد انبار کردن ذغال کلوبه).

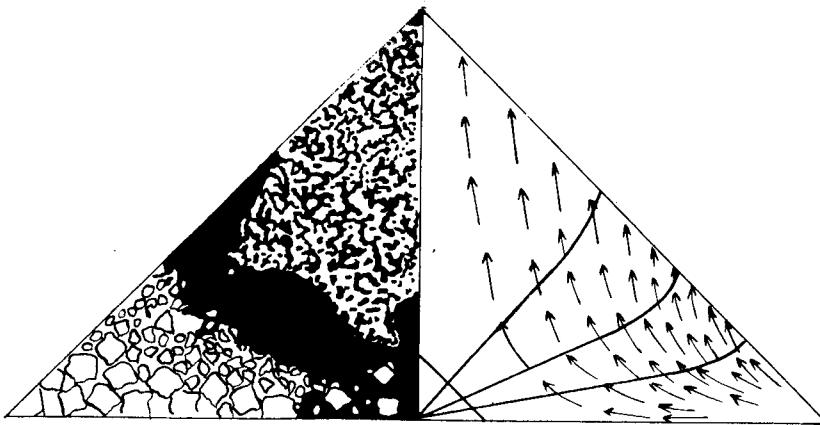
و سعی سطح باز (سطح تماس توده با هوا) هم اهمیت زیادی دارد زیرا هرچه سطح تماس بیشتر باشد امکان فعل و انفعال با اکسیژن بیشتر است یعنی در محل معین و در توده ای با وزن معینی هرچه سطح آزاد بیشتر باشد حرارتی که تولید میشود بیشتر خواهد بود - در عمل باین نتیجه رسیده اند که خاصیت تولید حرارت ذغال با ریشه سوم سطح نسبت مستقیم دارد برای سهولت درک موضوع ابتدا یک قطعه واحد از ذغال بیتومی دار را در نظر میگیریم - قطعه مزبور در مقابل اکسیژن اکسیده خواهد شد بدون اینکه گرم شود زیرا تبادل حرارتی آن با محیط مقدار حرارت کمی را که درنتیجه اکسیداسیون ایجاد میشود زایل خواهد نمود حال اگر قطعه مزبور را بشکنیم جمع سطوح خارجی قطعات شکسته بمراتب بیش از جماع سطوح خارجی قطعه اصلی خواهد شد.

جمع سطوح خارجی دانه ها باعده آنها در جدول شماره ۱ نشان داده شده است.

مشخصات جدول فرم یک سهمی را ایجاد میکند که معادل ساده آن $S = \frac{1632}{N}$ میباشد که در آن :

S جمع مساحت خارجی بر حسب فوت مربع برای هر تن از ذغال و N درشتی دانه ها بر حسب اینچ میباشد (دانه ها مکعب فرض شده اند) معمولاً ذغال سنگ سرند نشده از دانه های ذغال با ابعاد مختلف

تشکیل شده است موقعیکه این ذغال در محلی که باید انبارشود ریخته میشود یک طبقه بنده خاص برحسب ابعاد دانه ها پیدا میکند که فرم آن در شکل ۲ نشان داده شده است.

شکل (۲)

بطوری که دیده میشود دانه های درشت تر درپائین و در قسمت خارجی توده جمع میشود و نرمه ها در راس و در قسمت داخل . د نتیجه هوا باسانی از قسمت خارجی و پائین داخل توده میشود ولی نمیتواند برای خود ادامه دهد و این وضع برای ایجاد نقاط داغ که ممکنست باعث آتش گرفتن ذغال شود بسیار مناسب است همانطور که قبل از ذکر شد اگر حرارت اکسیداسیون بمحض تولید خارج شود درجه حرارت بالا نخواهد رفت و با توجه بآنکه سرعت اکسیداسیون و گرم شدن بهم ارتباط دارند سرعت افزایش درجه حرارت بطور تصاعدی زیاد خواهد شد و آتش سوزی ایجاد خواهد نمود (وجود ذغالهای پوک و همچنین خاک ذغال که سطح تماس بیشتری با هوا دارند در تسریع امر کمک زیادی خواهند نمود) .
 رطوبت - وضع و درجه رطوبت در توده ای که انبارشده است در ایجاد حرارت خود بخود تأثیر زیادی دارد زیرا رطوبت موجود از یک طرف مانع گردش هوا و تهویه میشود و از طرف دیگر به اکسیداسیون پیریت کمک مینماید .

مطالعاتی که توسط دفتر معادن امریکا انجام گردیده نشان داده است که حرارت تبدیل آن مقدار از بخار آب به آب که رطوبت یک توده ذغال را از ۳٪ به ۴٪ برساند میتواند حرارت توده را تا ۳۰ درجه فارنهایت بالا برد .

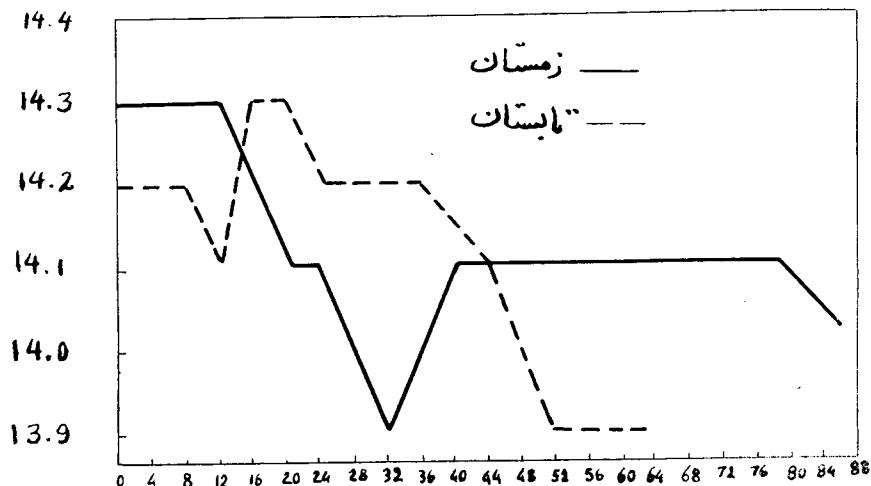
Hoskin و Schen Berkowitz در تشریح نتیجه آزمایشهای خشک سرند شده ای بعنوان زیرسازی انبار ذغال مرطوبی که باید مرتباً حمل میشد بکار برد شده بود در طرف دو هفته مابین لایه ها آتش سوزی شروع شد و بالاخره محقق دیگری عقیده دارد که علت اکسیداسیون سریع در ذغال مرطوب بطور اساسی مربوط به طبقه ذغال است و نه اصل وجود رطوبت در آن زیرا عموماً ذغالهای مرطوب از طبقات پست (با اکسیژن زیاد) میباشند .

عامل زمان - اکسیداسیون وقتی انجام میشود که سطح خارجی تازه‌ای از ذغال با هوا در تماس باشد. بهر حال جذب اکسیژن با زمان انبار کردن نسبت عکس دارد (در حرارت ثابت) بنابراین اگر ذغال سنگ بطرز صحیح انبار شود بطوریکه درجه حرارت بمقدار قابل توجهی بالا نرود (یعنی حرارت ایجاد شده بوسیله‌ای خارج شود) سرعت اکسیداسیون درنتیجه تأثیر آب و هوا در طول زمان کمتر خواهد شد.

تأثیر انبار کردن در خواص ذغال

ذغالی که انبار میشود قسمتی از قدرت حرارتی و خاصیت کل دهی خود را ازدست میدهد - کاهش قدرت حرارتی مقدار قابل توجهی نخواهد بود و معمولاً میتوان از آن صرف نظر کرد یعنی اگر ذغالی از طبقه بالا بطور صحیح انبار شود واکسیداسیون آن بحداقل محدود گردد در ظرف یکسال فقط ۱٪ از قدرت حرارتی خود را از دست میدهد درحالیکه اگر همین ذغال را بدون رعایت اصول انبار نمایند در سال اول ۰-۳٪ از قدرت حرارتی آن کم خواهد شد.

آزمایشهای که توسط دفتر معادن امریکا درایلی نویز و در فصول تابستان و زمستان در روی انبار ذغال شماره ۱۶ انجام شد نشان داد که قدرت حرارتی درمورد ذغالیکه در تابستان انبار شده است ۱٪۲ و در مورد ذغالیکه در زمستان انبار شده است ۴٪۱ درصد در یکسال کم شد. (شکل ۳).

شکل (۳) نقشان ارزش حرارتی هنگام انبار کردن

تهیه کنندگان که باین نتیجه رسیده‌اند که ذغالی که در انبار میماند بطور محسوسی خاصیت کل دهی خود را از دست میدهد و حتی گاهی از نظر کرک سازی بلااستفاده می‌شود. در این مورد هم نتایج تجربیات یکسان نیست (ازحالته که بعد از ماهها و سالها تغییری در خاصیت کل دهی داده نشود تا وضعیکه این خواص در ظرف فقط ۳ روز کاهش قابل توجهی پیدا کنند تغییر می‌کند).

بهر حال آزمایش نشان داده است که حتی ذغالهای را که انبار کردن آنها مشکل است میتوان

پس از دانه بندی صحیح (جدا کردن نرم‌های با سر سرند) برای مدت کوتاه‌های ذخیره کرد و بعد هم بطور قابل قبولی در تهیه بارکوره کک مصرف کرد.

علاوه بر آنچه گفته شد ذغالهای طبقه پائین چون استحکامی ندارند خرد می‌شوند و بنابراین خاصیت خود را بیش از معمول از دست میدهند - مثلاً ذغال ساب بیتومینه Wyoming در انبار رو باز ۶٪ از قدرت حرارتی خود را بعد از سه سال از دست داد ولی تجربیات جامع اداره معادن امریکا نشان داده است که با بیشینی‌های لازم حتی لینیت را هم میتوان بطور موقت آمیز در انبار نگهداشت برای آزمایش این امرتوده مورد بحث را تا حصول وزن مخصوص ۰.۷ پوند برای هر فوت مکعب بصورت ستونها و یا لایه‌های تحت فشار قرار دادند که تنها بعد از ده سال مختصری فاسد شد.

خلاصه بحث اینستکه اکسید اسیون میتواند روی خواص بعضی از انواع ذغال اثر نماید و نیز در تحت شرایط معینی تمام ذغالها جز انتراسیت صرفنظر از محل و نوع انبار (از قبیل بوتک سرباز - ساخته شده از مصالح ساختمانی وغیره) خود بخود ایجاد حرارت خواهد کرد و عوامل اساسی در تولید حرارت در درجه اول ترکیب اکسیژن با ذغال و در درجات بعدی وجود رطوبت - پیریت - خاصیت خرد شدن در نتیجه جایگاهی - روش انبار کردن و وضع تهويه توده انبار شده میباشد بطور کلی و در هر صورت تمام ذغالهای صنعتی را میتوان با توجه خاص و اطمینان کامل انبار کرد.

تغییرات مورد بحث، در روزها و ماههای اول انبار شدن با سرعت پیشروی میکند و تأثیر آب و هوا در ذغال با گذشت زمان کم میشود بنابراین باید با توجه به مدت انبارشدن سیاست لازم را اتخاذ نمود.
عوامل اساسی در انبار کردن مطمئن ذغال و برداشت آن از انبار

انبار کردن برای مدت طولانی

برای انبار کردن ذغال در فضای آزاد و حصول اطمینان از اینکه ذغال مدتی طولانی باقی خواهد ماند (مثلاً تمام قصل زمستان یا زمانی طولاتی تر برای فروش تدریجی) یا باید محلی انتخاب شود که خشک و صاف باشد و یا محلی که با مصالح ساختمانی و یا زهکشی لازم ساخته شده باشد.

پس از انتخاب محل باید آنرا از مواد سوختنی (موادی که درجه احتراق آنها پائین است از قبیل چوب و پارچه وغیره) پاک کرده و خاک آنرا محکم کویید و در صورت لزوم در محل مزبور خاک رست پخش کرده و آنرا خوب بکوبند و روی خاک رست ذغال نرم ریخته و مجدد با غلطک یا هر وسیله‌ای که در دسترس باشد بکوبند، این ذغال کوییده شده کف انبار را تشکیل خواهد داد.

پس از آماده شدن کف ذغالی را که میخواهند انبار کنند باید در روی کف مزبور پخش نمایند (بطوریکه ضخامت آن حدود یک تا دوفوت باشد) و بعد کوییده شود و بعلاوه اطراف این توده را هم باید

کویید یا غلطک زد بطوریکه یک پوشش مقاوم در مقابل هوا ایجاد شود - در بعضی جاها از اسفالت بعنوان پوششی استفاده شده است ولی معمولاً نتیجه رضایت‌بخش نبوده بهر حال از ایجاد توده مخروطی شکل باید خودداری شود .

روش علمی و مؤثری که برای پوشاندن توده وجود دارد اینست که لایه‌های متعددی از ذغال نرم و بعد ذغال کلوخه روی آن ریخته شود تا ذغال کلوخه ازین رفتن ذغال نرم وسیله باد و باران جلوگیری نماید در انبار کردن دانه‌های درشت ذغال و یا ذغال سرند شده کوییدن آن لازم نیست و میتوان با نبار سست یا نکوییده اکتفا نمود زیرا حرارت ابجاد شده وسیله تهویه طبیعی خارج خواهد شد ولی در این حالت هم گاهی پوشش‌هایی از ذغال نرم کوییده شده پکاربرده میشود هر کار برده میشود تا چنانچه ذغال خاصیت خرد شدن دارد پوشش مزبور مانع این امرشود .

نکته مهم اینست که محصول استخراج شده ازمعدن و ذغالهایی که بمصرف سوخت منازل سیرسند (ذغال درهم) باید باشد لایه‌ای پوششی انبارشوند و در اطراف آنها شبیه برای باران ایجاد شود . در مرور انبار کردن مقادیر کمتری از ذغال آغشته کردن آن با نفت بسیار مطلوب است زیرا بمقدار قابل توجهی خاصیت جذب اکسیژن و رطوبت را کم میکند .

وقتی حرارت و آتش در انبار شروع شد و خارج کردن بقیه ذغال ازانبار (جهت جلوگیری از توسعه آتش) عملی نبود خفه کردن آتش بوسیله کوییدن توده با ماشینهای سنگین معمولاً بهترین روش است و بهر حال باید از پاشیدن آب خودداری کرد چون ممکنست خلل و فرج را شسته و باعث تسریع جریان هوا یعنی تسریع انتشار آتش میشود .

گرم شدن توده را قبل ازینکه بصورت جدی و بحرانی درآید میتوان با کارگذاشتن لوله‌های قائمی باقطر کم و در فواصل معین و قرار دادن میزان الحره و یاترموسکوپ در آنها انداره گرفت ، باید توجه کرد که لوله‌ها داخل ذغال جاده شوند تا عملی نظیر دودکش انجام ندهند .

انبار کردن برای مدت کوتاه

در انبار کردن ذغال برای مدت کوتاه علاوه بر نکاتی که ذکرشد مسائل مختلف دیگری را هم باید در نظر گرفت که مهمتر از همه باید ذغال را طوری انبار نمود که امکان بارگیری وجود داشته باشد و اگر ذغال استخراج شده برای مدت کوتاهی در داخل تونل انبار میشود باید امکان بوجود آمدن یک محيط قابل انفجار را از نظر دور نداشت ، چون معمولاً از جمع شدن گازهای اندک و گرد ذغال چنین میحیطی ایجاد میشود . کارشناسان مختلفی وجود ۲ بزن متن را در محل انبار موقع ذغال در داخل تونل گزارش داده اند گازهای اندکی را برای زحماتیکه برای تهویه مناسب کشیده میشود معمولاً تولید می شود و تولید گرد ذغال هم با رطوبت ذغال بستگی دارد .

در تونل‌هایی که انتهای آنها بسته باشد حتماً باید راه فارمابی ایجاد شود که اگر چنین راهی با توجه باصول ساخته شود میتواند مجری مناسبی برای تهویه باشد.

دیوارهای تونل‌ها باید بطور صحیح و مکرر شسته شوتد تا از جمع شدن گرد ذغال در روی آنها جلوگیری گردد. تغییرات الکتریکی و چوشکاری نباید در حین حمل ذغال در تونل و یا در تونل‌های گازدار انجام شود. آماده بودن وسایل آتش نشانی و تنفس مصنوعی در نزدیک محل کار ضروری است.

جدول ۱

نسبت بین سطح و اندازه دانه‌های ذغال

اندازه	سطح بر حسب فوت مربع بر تن
۲/۸۳ فوت	۴۸
۶ اینچ	۲۷۲
۳ »	۵۴۴
۱ $\frac{1}{2}$ »	۱۰۸۸
۱/۴	۲۱۷۶
۳/۸	۴۳۰۲
ممالک متحده آمریکا ۴ - مش	۸۷۲۷
» -۸ » » »	۱۷۴۱۶
» -۱۶ » » »	۳۴۷۹۶
» -۳۰ » » »	۷۰۳۴۱
» -۵۰ » » »	۱۳۹۴۷۹
» -۱۰۰ » » »	۳۷۶۰۹۰